

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 1

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

побратими Іван і Петро, а також хронотоп замку, синтез містичного простору із соціально-історичним часом (між 1630 та 1640 рр.). Символічним центром хронотопічної картини світу в цьому творі є топос Києва, змальований автором як сакральний простір, точка нульового відліку, топос, перебуваючи в якому грішник-чаклун має два шанси розкаятися. При творенні картини світу автор намагається максимально охопити простір України. Коли для чаклуна настає час розплати, простір «стискається», наближаючи до Києва далекі від нього географічні пункти, при цьому деформуються не лише просторові, а й часові рамки, стають видимими найвища гора й вершник із минулого. «Страшна помста» має готичне забарвлення. Уперше в повістях М. В. Гоголя з'являється хронотоп замку й унікальне «прокляте» місце – локус кладовища, де предки чаклуна підіймаються зі своїх могил після кожного злочину свого нащадка, порушуючи таким чином не лише просторові, а й часові межі.

Література

1. Гоголь Н.В. Полное собрание сочинений: [В 14 т.] / АН СССР; Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом); Гл. ред. Н.Л. Мецзяков; Ред.: В.В. Гиппиус (зам. гл. ред.), В.А. Десницкий, В.Я. Кирпотин, Н.Л. Мецзяков. – [М.; Л.]: Изд-во АН СССР, 1937–1952.
2. Ковальчук О.Г. Гоголь: буття і страх. Монографія / Олександр Герасимович Ковальчук – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – 127 с.
3. Павельєва А. К. Мистическое время, мистическое пространство и мистический хронотоп как художественная доминанта в повести Н.В. Гоголя «Вечер накануне Ивана Купала». Закарпатські філологічні студії. 2018. Вип. 4, т. 2. С. 87 – 92.
4. Павельєва А.К. Про особливості містичного простору і часу в повісті Миколи Гоголя «Вій» / Анна Павельєва // Вісн. Черк. держ. ун-ту: зб. наук. ст. Сер.: Філол. науки / [гол. ред. А.І. Кузьмінський]. – Черкаси, 2012. – Вип. 5 (218). – С. 119–125.

УДК 293. 11

*К.В. Палій, к. філол. н., ст. викл.
О.Ю. Лупай, студентка групи 202-ГФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ДЖЕРЕЛА ВИНИКНЕННЯ СКАНДИНАВСЬКОЇ МІФОЛОГІЇ

Германські племена в епоху зіткнення з цивілізованими народами античного світу ледве почали долати родові відносини, а їх релігія існувала в архаїчних формах: тотемізмі, лікувальній та попереджувальній магії, мантиці (гадання, ілюзорні засоби пізнання майбутнього, невідомого) тощо. Племена різнилися рівнем розвитку, силою впливу на них вірувань кельтів та римлян, а пізніше – християнства. Про єдину релігію давніх германців можна говорити хіба, що умовно.

Пробудження інтересу до германської язичницької давнини у першій половині ХІХ ст. дало поштовх зародженню історії релігії як науки. У цьому руслі сформувалася перша класична для цієї галузі знань

міфологічна школа (Якоб Гримм, Вільгельм Шварц, Адальберт Кун та ін.). Їй властиві односторонність, переоцінка фольклорного матеріалу як безпосереднього релікта давньої релігії та міфології [1].

Тривалий час у давніх германців домінував культ богів-покровителів та святих племені (найчастіше священних, дібров). Існував і загальногерманський пантеон великих богів, образи яких містили в собі різні за природою елементи. Найбільш містким був південно германський бог Водан (відповідає північно германському Одіну). В ньому є елемент натурміфологічного образотворення: Водан – бог бурі, він і бог померлих, володар потойбічного царства, хранитель душ. Можливо, в епоху воєнної демократії та постійних міжплемінних війн Водан (Одін) був провідним у сонмі богів. Північно-германський Одін царствує у світлій Валгаллі; войовничі діви-валькірії приводять до нього душі хоробрих воїнів, полеглих у бою. Він – головний бог, бог-воїн, мудрий чарівник, знавець священно-магічних рун. Образ Водана південні германці пов'язували з психічним життям людини – його вважали богом бурхливих душевних змін – сказу, божевілля, що свідчило про залишки шаманських уявлень [3].

У характеристиці інших великих богів теж переважають натурміфологічні елементи. Скандинавський Тор (південно германський Донар) – бог грому, блискавки; Тиу (Циу) – бог сяючого неба; Бальдар – світле божество родючості, весни, рослинності; Фрейя – богиня врожаю та родючості. Більшість з них мала відношення до землеробства. Формування загально германського сонму богів було, як і в інших народів, відображенням, а інколи й засобом міжплемінного об'єднання.

Давньогерманські космогонічні міфи містять інформацію про походження богів. В одній з пісень Едди йдеться про те, що спершу народився велетень Бельбермир, чиїм батьком був Фрутгельмир, а дідом Аиргельмир, який постав з падаючих крапель «Великої хвилі». Не маючи дружини, Аиргельмир став батьком: його діти з'явилися з його пахв. Так була вирішена проблема народження богів: усі боги і велетні виникли від єдиного предка [2].

Давньогерманських богів, згідно з міфологією, очікував і природний кінець. Від старості їх рятувало вживання чудодійних яблук, які постачала богиня Ідун (як і Фрейя, покровителька родючості). Але це не рятувало богів від неминучої космічної катастрофи, в якій вони повинні знайти свою смерть. Після загибелі світу настане його відродження та оновлення – бог родючості Бальдр повернеться з царства мертвих, нове покоління богів та людей житиме в достатку та спокої. В цій есхатологічній (вчення про кінцеву долю) картині простежуються вплив християнської апокаліптики, давніх міфологічних уявлень про вмираюче та воскресаюче божество родючості й дохристиянська ідея боротьби світлих і темних сил.

Отже, основним джерелом давньогерманської міфології є Едда – книга міфів та легенд про динаміку світу. Едда – назва двох пам'яток літератури у народів Ісландії, Данії, Норвегії, Швеції. Старша Едда – збірка міфологічних і героїчних пісень VII-XIII ст., а молодша Едда – своєрідний підручник теорії поезії давньоісландських поетів-співців скальдів.

Литература

1. Беовульф. Старшая Эдда. Песнь о Нибелунгах. М.: Художественная литература, 1975. 125 с.
2. Галиев С.С. Классификация жанра фэнтези. Андреевские Чтения. Литература XX века: итоги и перспективы изучения. М.: Художественная литература, 2010. С. 10.
3. Гуревич А. Я. Старшая Эдда. М.: Художественная литература, 1975. 150 с.

УДК 377.018(430)

*Р. Ляшенко, студент групи ГФ - 401
Науковий керівник О.В. Дмитренко к.ф.н., доцент,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

BERUFSAUSBILDUNG IN DER BRD

Kernstück des beruflichen Ausbildungssystems ist die duale Berufsausbildung, die einem stetigen Wandel und zahlreichen Veränderungen unterworfen ist. In ihrer gegenwärtigen Form beruht sie auf dem Berufsbildungsgesetz BBG von 2005. Die duale Berufsausbildung ist für Deutschland von großer Wichtigkeit. Sie ermöglicht eine arbeitsplatzorientierte Ausbildung und trägt wesentlich zur Wettbewerbsfähigkeit bei.

Jugendliche, die nicht mit dem Abitur die Hochschulreife erwerben, entscheiden sich in der Regel für eine Berufsausbildung. Die Mehrzahl wird im dualen System ausgebildet, es heißt, einer Verbindung von praktischer Ausbildung im Betrieb mit der theoretischen Ausbildung in der Berufsschule.

Die private Wirtschaft und der Staat sind also gemeinsam für die berufliche Bildung verantwortlich. Auf staatlicher Seite ist der Bund für die außerschulische Berufsbildung zuständig, während die Berufsschulen den einzelnen Ländern unterstehen. Zurzeit befinden sich knapp 1,5 Millionen junge Menschen in der Ausbildung. Jungen Menschen bieten die mehr als 300 duale Ausbildungsberufe in Deutschland individuelle Karrierechancen und eine solide Lebensgrundlage.

In zehn bevorzugten Berufen konzentrieren sich fast 37 Prozent der männlichen Auszubildenden, bei den weiblichen – sind es sogar 53 Prozent. Die Jungen entscheiden sich am häufigsten für die Ausbildung zum Kraftfahrzeugmechaniker, Elektroinstallateur, Industriemechaniker oder Kaufmann im Groß- und Außenhandel, während von den Mädchen Berufe wie Arzthelferin, Kauffrau im Einzelhandel, Friseurin und Bürokauffrau bevorzugt werden.

Neben der Ausbildung im Betrieb muss der Jugendliche drei Jahre lang an ein bis zwei Tagen pro Woche die Berufsschule besuchen. Im Unterricht wird neben allgemein bildenden Fächern jener Teil der vorwiegend fachtheoretischen Kenntnisse vermittelt, die der Jugendliche hier besser und in breiterem Umfang als im Betrieb lernen kann. Die Leistungen werden in einer Abschlussprüfung ermittelt und durch ein Zeugnis der zuständigen Stelle bescheinigt. Die Berufsschule ist Pflichtschule für alle Jugendlichen in der Berufsausbildung, die noch nicht 18 Jahre alt sind und keine andere Schule besuchen. Im so genannten Berufsvorbereitungsjahr eignen sich diese Schüler ein theoretisches